

Is weg ooit weg met medicatiefouten bij gebruik van het LSP?

Wat te denken van volkomen foutieve medicatiegegevens in een medicatieoverzicht bij de apotheek, die na verwijdering na enige maanden weer terug te vinden zijn in het medicatieoverzicht van de patiënt bij diezelfde apotheek. Dat overkwam een kennis van mij. Hij vroeg vanwege een buitenlandse reis een uitgeprint medicatieoverzicht aan zijn apotheek. De lijst bevatte naast de hem wel bekende medicatie enkele medicijnen, die hem nooit voorgeschreven waren voor een kwaal die hij nooit gehad had. Na de vraag hoe dit allemaal mogelijk was, stond hij erop dat ter plekke de onterecht genoteerde medicatie uit het apotheekstelsel verwijderd werd. Dat geschiedde. Hij ontdekte enkele maanden later dat diezelfde medicatie met dezelfde indicatie opnieuw in een medicatieoverzicht stond bij de apotheek. Hij was stomverbaasd, maar ik kon hem de oplossing van dit raadsel aanreiken. Het ontstaan van dit probleem is namelijk gelegen in de manier, waarop thans medicatieoverzichten via het Landelijk SchakelPunt(LSP) opgevraagd en verwerkt kunnen worden door andere apotheken en artsen, mits de betrokken persoon zijn/haar opt-in-toestemming heeft gegeven om die medische data te delen. Of een onterechte opt-in-toestemming is genoteerd.

Vreemd

Op zich blijft het in eerste instantie een hele vreemde zaak als bij je eigen vaste apotheek opeens medicatie op jouw naam vastgelegd is met een diagnosecode van een ziekte, die je helemaal niet hebt. Blijkbaar heeft een apotheek-medewerker een naamsverwisseling niet opgemerkt tijdens het invoeren van gegevens. Een vorm van identiteitsverwisseling dus. Nog vreemder is het dat na verwijdering de data na verloop van tijd weer terug zijn van weggeweest.

Oplossing

Via het LSP kan een zorgverlener medicatieoverzichten opvragen van een patiënt, die zijn/haar opt-in-toestemming gaf bij een apotheek. Laten we die nu de bron-apotheek noemen. De opvrager krijgt na opvragen via het LSP in zijn apotheek- of huisartssysteem dan een medicatielijst te zien. Door middel van knippen en plakken, maar ook in een aantal systemen met een simpele druk op de knop, kan de medicatie dan in het eigen systeem gekopieerd worden. Tot zover lijkt er niets aan de hand. Als nu bij de bron-apotheek in het systeem op verzoek van de patiënt evidente fouten zijn gecorrigeerd, kunnen die foutieve data toch weer terugkeren. Dat kan als de bron-apotheek zelf als bevrager via het LSP optreedt voor medicatie die elders bekend is. Dan kan door kopiëren van de foute medicatie afkomstig van de andere apotheek deze foute informatie weer terugkeren in het systeem van de bron-apotheek. Zolang niet op alle plekken waar de foute medicatie gekopieerd is geen opschoonactie heeft plaatsgevonden kan dit probleem eindeloos blijven doorbestaan.

Parallel

Dit verhaal kent een parallel met de problemen die een Nederlander Ron Kowsoleea gedurende ruim 15 jaar ondervond ten gevolge van identiteitsfraude. Zijn identiteit was gekaapt door een crimineel, waardoor hij ten onrechte meermalen door de politie, zelfs met arrestatieteam, werd opgepakt, Op Schiphol bij aankomst in Nederland werd opgepakt en ook door

de FIOD achtervolgd werd. Iedere keer dat men er achter kwam dat het een onterechte actie was geweest schoonde de betreffende overheidsinstelling het dossier op. Helaas kwamen de gewiste data daar toch weer in terug door de koppelingen die er tussen opsporingsinstanties en andere overheidsinstellingen bestaan. Uiteindelijk heeft de ombudsman weten te bewerkstelligen dat de minister van justitie zich er mee ging bemoeien. Dit geval geeft ook aan dat in het huidige ICT-tijdperk iets dat weg lijkt te zijn toch nooit echt honderd procent weg is. We kennen hetzelfde probleem met haat-porno die na plaatsing op het internet vrijwel onuitroeibaar is,

Gevolg

Het enige wat de persoon kan doen die zo iets met medicatiedata overkomt is alle apotheken waar ooit medicatie is afgehaald en alle artsen die hem/haar behandelen te vragen de medicatie-overzichten te corrigeren. Helaas hoeft er maar op één plek een fout te staan om het probleem te doen terugkeren. Een digitaal vaardige patiënt, en dat zijn zeker niet alle, kan op de website van de Vereniging van Zorgaanbieders Voor Zorgcommunicatie(VZVZ), verantwoordelijk voor het LSP, inzage krijgen bij wie allemaal een opt-in-toestemming is genoteerd en daarbij ook een overzicht krijgen wie medicatiegegevens heeft opgevraagd en welke opvraging succesvol is geweest. Deze mogelijkheid is een beetje weggestopt op voornoemde website. Zorgverleners kunnen dat niet doen, omdat voor die webpagina men ingelogd moet zijn met het DigiD van de patiënt. Daarnaast is het verstandig de opt-in-toestemmingen in te trekken EN nadien te controleren of er geen onterechte opt-in-toestemmingen zijn genoteerd. (Zie ook hier.). Uiteraard heeft de persoon die dit overkwam zijn opt-in-toestemmingen nu ingetrokken en controleert nu af en toe of er niet toch een onterechte opt-in genoteerd is.

WJ. Jongejan